

ÖZELLEŞTİRME KARŞITI MÜCADELE YAYILIYOR VE YÜKSELİYOR

Özelleştirme politikalarının, kamu kaynaklarına sermaye sınıfı tarafından el koyma amacıyla, emekçilere yapılan bir saldırı olduğu artık en yalın şekilde açığa çıkmıştır. Neo-liberalizm yaffası altında otuz yıla yakın bir süredir pazarlanan reçetelerin iflas ettiği artık inkâr edilememektedir.

Türkiye ekonomisi özellikle son on yıllık dönem içerisinde uluslararası sermaye çevrelerinin de tam desteğiyle devreye sokulan IMF-Dünya Bankası patentli bir programın cenderesine sokulmuş ve hükümetler değişmesine rağmen bu program kesintisiz bir şekilde sürdürülmüştür. Dünya Bankası gözetiminde farklı hükümetler eliyle tek siyaset halinde uygulanan bu program çerçevesinde pek çok özelleştirme yapılmış, kamu kaynak ve birikimlerinin yağmalanması, toplumumuzun bugününü ve geleceğini ipotek altına sokan ciddi tahribatlar yaratılmıştır.

Yıllardan beri Enerji sektöründeki yanlış politikalar ve bu çerçevedeki çeşitli şekillerdeki özelleştirmeler, özellikle en son elektrik enerjisi üretim ve dağıtımına ilişkin özelleştirme uygulamaları ve bunların halkın tüm kesimlerini elektrik enerjisini pahalıya tüketmeye mahkûm eden sakıncalarının iyice açığa çıkmasıyla yurdumuzun dört bir yanından özelleştirme karşıtı tepkiler yükselmeye başladı. Bu gelişme karşısında yeniden örgütlenen Özelleştirme Karşıtı Platform (ÖKP) bütün bu tepkilerin ortaklaştırılmasını hedeflemektedir.

EMO, ÖKP'nin önemli birleşenlerinden birisi olarak bu süreçte yer almaktadır. EMO Ankara Şubesi olarak da biz bu gelişmelerin Ankara ayağındaki çalışmalara aktif olarak katkı koymaya çalışmaktayız. Bu çerçevede Bültenimizin bu sayısında özelleştirme karşıtı seslere yer vermeyi uygun bulduk. Bu amaçla Özelleştirme saldırısı altındaki enerji işkolunda örgütlü işçi ve kamu çalışanı sendikalarından DİSK, TES-İŞ, HAK-İŞ, ESM, TÜRK ENERJİ-SEN ve ENERJİ-BİR-SEN'den konu hakkındaki görüşlerini bizimle paylaşmalarını istedik. Bültenimizin yayını aşamasına kadar elimize ulaşan görüşleri bu sayımızda bir dosya halinde sunuyoruz.

Önümüzdeki günlerde bu özelleştirme karşıtı seslerin daha da yaygınlaşarak güçlü ortak seslere dönüşeceği ve toplumsal muhalefetin önemli bir ivme kazanmasına katkı koyacağına umuyoruz.

ELEKTRİK ENERJİSİNDE ÖZELLEŞTİRME

Yakın geçmişteki AKTAŞ'ın özelleştirilmesi sonucu sebep olduğu sıkıntılar neticesi Başbakan'ın "Elektrik Özelleştirilmesi başka bir şeye benzemez" diyerek serzenişte bulunması unutulmamalıdır. 2006 yılında ihaleye çıkarılan 3 dağıtım bölgemiz için, son anda ihaleden vazgeçilmesi "elektrik kablolarının yer altına döşenmesi" gibi teknik bir gerekçe gösterilerek ertelenmesi de unutulmamalıdır.

Son üç yılda özelleştirmenin teknik alt yapısının hazırlanması konusunda sürdürülen çalışmalar, Türk enerji şirketlerinin yabancı şirketlere hisse devri yoluyla ortak olması ve böylelikle yabancı şirketlerin elektrik sektörüne gelmeye başlamış olmaları bu olasılığı göstermektedir.

Bu kapsamda 2008 yılında TEDAŞ'a ait 20 adet dağıtım bölgesinin ve EÜAŞ'ın bazı santrallerinin birlikte veya ayrı ayrı özelleştirilmeye başlaması için ihale çalışmalarına başlanmıştır.

"En kötü özel sektör işletmecisini en iyi kamu işletmecisine tercih eden" özelleştirmeciler tarafından "kamu kuruluşları kime, hangi şartlarla satılmış olursa olsun" nihayetinde özel sektör tarafından işletilen bir işletme "verimli ve kârlı olacağı" tüketicilere sürekli, kaliteli ve ucuz hizmet sunulacağı söylemi süregelmiştir.

Ancak özelleştirme sonucu; işsizlik, düşük ücret, sendikasılaştırma, taşeronlaşma ve kamu gelirlerinden mahrum olma kaçınılmaz sonuçlardır. Verimlilik, rekabet ortamı sağlamak, ucuzluk gibi söylemler tamamen gerçek dışıdır. Böyle olmadığı da AB ülkelerinde enerji özelleştirilmesi sürecinde tespit edilmiştir. Avrupa komisyonu tarafından hazırlanan belgelerle de ifade edilmiştir.

TEDAŞ'a ait elektrik dağıtım bölgelerinin özel sektöre devredilmesi için çıkarılan ihalelerde belirtilen devir bedelleri hesaplanan değerlerin 10 kat aşığındadır.

Sonuç olarak elektrik özelleştirmeleri yıkıcıdır. Rekabetçi bir enerji iç pazarı oluşturmaktan uzaktır. Bu nedenle enerji sektörü özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır.

Uğur Bican
EMO Ankara Şubesi Enerji Komisyonu Başkanı